

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny Test diagnostyczny
<i>Przedmiot:</i>	Historia
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkusza:</i>	EHIP-R0-100-2103, EHIP-R0-200-2103, EHIP-R0-300-2103, EHIP-R0-400-2103, EHIP-R0-660-2103, EHIP-R0-700-2103, EHIP-R0-Q00-2103
<i>Termin egzaminu:</i>	Marzec 2021 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	16 marca 2021 r.

Uwagi:

Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne, spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021 ¹	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	I. Starożytność. 1. Cywilizacje Bliskiego Wschodu. Zdający: 1) charakteryzuje uwarunkowania geograficzne rozwoju cywilizacji na Bliskim Wschodzie.

Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź zawierającą trzy prawidłowe wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1–F, 2–P, 3–F

Zadanie 2.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...]; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych	I. Starożytność. 3. Ekspansja w świecie greckim i rzymskim. Zdający: 2) charakteryzuje wojny grecko-perskie i ekspansję Aleksandra Wielkiego.

¹ Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz. 493, z późn. zm.).

oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Nie

Przykładowe uzasadnienie: W tekście jest mowa sytuacji w Grecji po bitwie pod Cheroneą, kiedy Filip Macedoński narzucił państwom greckim hegemonię. Plan natomiast odnosi się do bitwy pod Maratonem z okresu wojen perskich w V w. p.n.e.

Zadanie 2.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	I. Starożytność. 3. Ekspansja w świecie greckim i rzymskim. Zdający: 2) charakteryzuje wojny grecko-perskie i ekspansję Aleksandra Wielkiego.

Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...] dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna.	I. Starożytność. 3. Ekspansja w świecie greckim i rzymskim. Zdający: 3) charakteryzuje ekspansję rzymską i wyjaśnia ideę imperium rzymskiego.

Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – za sformułowanie dwóch poprawnych argumentów.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

- *Mapa przedstawia imperium rzymskie przed II wojną punicką, o czym świadczy obecność w granicach państwa rzymskiego jedynie trzech pozaitalskich terytoriów: Sycylii, Korsyki i Sardynii (efekt I wojny punickiej).*
- *Kartagina prowadziła ekspansję na terytorium Hiszpanii w okresie między I a II wojną punicką. Na skutek II wojny punickiej utraciła te obszary na rzecz Rzymu.*

Zadanie 4.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	II. Średniowiecze. 2. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający: 1) opisuje zasięg terytorialny, organizację władzy, gospodarkę i kulturę państwa Franków; 2) charakteryzuje [...] ideę cesarstwa karolińskiego [...].

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: *Tak*

Przykładowe uzasadnienie: *Źródło 1. opisuje koronację Karola Wielkiego – władcy Franków – na cesarza, a źródło 2. przedstawia sytuację w państwie Franków za panowania dynastii Merowingów, o czym świadczy informacja na temat roli majordomów.*

Zadanie 4.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...]; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	II. Średniowiecze. 2. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający: 1) opisuje zasięg terytorialny, organizację władzy, gospodarkę i kulturę państwa Franków; 2) charakteryzuje [...] ideę cesarstwa karolińskiego [...].

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

W źródle 1. została opisana koronacja Karola Wielkiego na cesarza rzymskiego, co było odnowieniem idei cesarstwa w Europie średniowiecznej. Od tego momentu władca posiadający tytuł cesarski miał dominującą pozycję w świecie polityki.

Zadanie 5. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	II. Średniowiecze. 4. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 2) opisuje rozwój terytorialny państwa polskiego w X–XII w.; 3) rozpoznaje tendencje centralistyczne i decentralistyczne w życiu politycznym państwa polskiego w X–XII w.

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Źródło 1. opisuje okres współrządów Władysława Hermana (książę Władysław) oraz jego synów: Zbigniewa i Bolesława Krzywoustego. W źródle 2. przedstawiono okoliczności ustanowienia tzw. testamentu Krzywoustego, o czym świadczą opisanie regulacje (zasada senioratu, zasada pryncypatu).

Zadanie 6. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	II. Średniowiecze. 7. Polska w XIV–XV w. Zdający: 1) opisuje rozwój terytorialny państwa polskiego w XIV–XV w.; 4) charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie [...].

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie imienia i przydomka władcy wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Władca: Kazimierz Wielki

Przykładowe uzasadnienie: W tekście jest mowa oddaniu pod sąd polubowny (zjazd w Wyszehradzie) sprawy Pomorza oraz o sojuszu Krzyżaków z Czechami wymierzonym w Polskę.

Zadanie 7. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych	II. Średniowiecze. 7. Polska w XIV–XV w. Zdający: 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami i Litwą w XIV–XV w.

oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie nazwy i roku wydarzenia.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

RozwiązanieWydarzenie: unia [polsko-litewska] w KrewieRok: 1385**Zadanie 8.1. (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	II. Średniowiecze. 7. Polska w XIV–XV w. Zdający: 2) charakteryzuje rozwój monarchii stanowej w Polsce, uwzględniając strukturę społeczeństwa polskiego w późnym średniowieczu i rozwój przywilejów szlacheckich. III. Dzieje nowożytne. 3. Rzeczpospolita w okresie renesansu i demokracji szlacheckiej. Zdający: 2) ocenia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego na tle europejskim.

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie dwóch argumentów.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

- *Szlachta uzyskała na mocy cytowanego w źródle 1. dokumentu prawo do usuwania sołtysów i przejmowania ich majątków.*
- *Cytowany w źródle 2. dokument ustanawiał przymusową pańszczyznę, czyli obowiązek pracy w szlacheckim majątku (gwarantował darmową siłę roboczą).*

Zadanie 8.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	II. Średniowiecze. 7. Polska w XIV–XV w. Zdający: 2) charakteryzuje rozwój monarchii stanowej w Polsce, uwzględniając strukturę społeczeństwa polskiego w późnym średniowieczu i rozwój przywilejów szlacheckich.

Zasady oceniania

- 1 pkt – za prawidłowe przyporządkowanie dwóch władców.
0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

- 1 – Władysław Jagiełło
2 – Zygmunt Stary [Zygmunt I]

Zadanie 9. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 2. Europa w XVI–XVII w. Zdający: 1) rozpoznaje charakterystyczne cechy renesansu europejskiego oraz wskazuje czołowych twórców i ich dzieła.

Zasady oceniania

- 1 pkt – za podanie nazwy stylu wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do dwóch cech.
0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

RozwiązanieNazwa stylu: renesans [odrodzenie]Przykładowe uzasadnienie:

- *nawiązanie do antyku*
- *zastosowanie perspektywy*
- *antropocentryzm przedstawienia*
- *odwzorowanie anatomii ludzkiego ciała*

Zadanie 10.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 2. Europa w XVI–XVII w. Zdający: 2) wyjaśnia polityczne, gospodarcze, społeczne, kulturowe uwarunkowania i następstwa reformacji, opisując główne nurty i postaci; charakteryzuje reformę Kościoła katolickiego; 3) opisuje mapę wyznaniową Europy w XVI w.

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie poprawnej nazwy.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie*Akt supremacji***Zadanie 10.2. (0–1)**

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 2. Europa w XVI–XVII w. Zdający: 2) wyjaśnia polityczne, gospodarcze, społeczne, kulturowe uwarunkowania i następstwa reformacji, opisując główne nurty i postaci; charakteryzuje reformę Kościoła katolickiego; 3) opisuje mapę wyznaniową Europy w XVI w.

Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź zawierającą trzy prawidłowe wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1–F, 2–P, 3–F

Zadanie 11. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 4. Rzeczpospolita Obojga Narodów w XVII w. Ustrój, społeczeństwo i kultura. Zdający: 1) opisuje zmiany terytorium Rzeczypospolitej w XVII w.; 2) wyjaśnia przyczyny kryzysów wewnętrznych oraz załamania gospodarczego Rzeczypospolitej w XVII w.; 3) ocenia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego na tle europejskim.

Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź zawierającą trzy prawidłowe wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1–F, 2–P, 3–F

Zadanie 12.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 6. Rzeczpospolita w XVIII w. Reformy oświeceniowe i rozbiory. Zdający: 1) charakteryzuje politykę Rosji [...] wobec Rzeczypospolitej i wskazuje przejawy osłabienia suwerenności państwa polskiego; 2) charakteryzuje [...] walkę zbrojną o utrzymanie niepodległości w drugiej połowie XVIII w.

Zasady oceniania

1 pkt – za sformułowanie dwóch poprawnych argumentów.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

- *Mapa przedstawia działania militarne z okresu insurekcji kościuszkowskiej (1794), o czym świadczą informacje np. dotyczące bitew (Maciejowice, Szczekociny, Racławice). Źródło 1. natomiast odnosi się do konfederacji targowickiej (1792).*
- *Mapa przedstawia kształt granic Polski po II rozbiórze (1793), natomiast w liście jest mowa o zawiązanej właśnie konfederacji i obietnicy wsparcia jej przez Rosję – czyli o konfederacji targowickiej (1792).*

Zadanie 12.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 6. Rzeczpospolita w XVIII w. Reformy oświeceniowe i rozbiory. Zdający: 1) charakteryzuje politykę Rosji [...] wobec Rzeczypospolitej i wskazuje przejawy osłabienia suwerenności państwa polskiego; 2) charakteryzuje [...] walkę zbrojną o utrzymanie niepodległości w drugiej połowie XVIII w.

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Skutki konfederacji targowickiej miały charakter negatywny. Doprowadziła ona do wkroczenia wojsk rosyjskich na terytorium Polski i wybuchu wojny polsko-rosyjskiej w obronie Konstytucji 3 maja, której następstwem było zahamowanie reform i II rozbiór Polski w 1793.

Zadanie 13. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych	26. Rzeczpospolita w dobie stanisławowskiej. Zdający: 4) rozpoznaje charakterystyczne cechy polskiego oświecenia i charakteryzuje przykłady sztuki okresu klasycyzmu z uwzględnieniem własnego regionu. (G)

oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: A

Przykładowe uzasadnienie:

- zastosowanie portyku
- zastosowanie kolumnady
- wzorowany na antyku tympanon
- wzorowany na antyku prosty fryz
- oszczędne zdobnictwo [prostota ozdób]

Zadanie 14.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	IV. Wiek XIX. 1. Europa napoleońska. Zdający: 3) charakteryzuje ustrój polityczny Księstwa Warszawskiego. 33. Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim. Zdający: 2) charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego. (G)

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: B

Przykładowe uzasadnienia:

- W źródle 1. przedstawiono fragment konstytucji Królestwa Polskiego z 1815 roku, tzw. Królestwa Kongresowego. Było one związane unią z Rosją. Herb tego państwa jest widoczny na monecie B i stanowi go połączenie dwugłowego orła rosyjskiego z orłem polskim umieszczonym na jego piersiach.
- W źródle 1. przedstawiono fragment konstytucji Królestwa Polskiego z 1815 roku, tzw. Królestwa Kongresowego. Moneta A przedstawia natomiast herb Księstwa Warszawskiego (polski orzeł i herb Wettynów).

Zadanie 14.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	33. Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim. Zdający: 2) charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego. (G)

Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 15.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	IV. Wiek XIX. 4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający: 3) wyjaśnia przyczyny, charakter i skutki powstań narodowych; 5. Społeczeństwo polskie w okresie zaborów w XIX w. Zdający: 1) wyjaśnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny odmiennego rozwoju gospodarczego ziem polskich w trzech zaborach.

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawną ocenę wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Nie

Przykładowe uzasadnienie:

Medal nie został wybity dla uczczenia działań opisanych w tekście. Tekst jest fragmentem dokumentu wydanego przez władze powstania styczniowego (Komitet Centralny Narodowy), w którym znalazła się zapowiedź uwłaszczenia chłopów, aby ich zachęcić do udziału w powstaniu. Rząd carski postanowił wykorzystać tę samą metodę (uwłaszczenie), by chłopów od powstania zniechęcić. Medal jest pamiątką carskiego uwłaszczenia z 1864 roku (wdzięczność dla cesarza [cara]).

Zadanie 15.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	IV. Wiek XIX. 4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający: 3) wyjaśnia przyczyny, charakter i skutki powstań narodowych; 5. Społeczeństwo polskie w okresie zaborów w XIX w. Zdający: 1) wyjaśnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny odmiennego rozwoju gospodarczego ziem polskich w trzech zaborach.

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Wynikało to z faktu obowiązywania różnych kalendarzy – w Królestwie Polskim obowiązywał kalendarz gregoriański, natomiast w Rosji kalendarz juliański.

Zadanie 16. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	IV. Wiek XIX. 3. Ideologie XIX w. Zdający: 2) wyjaśnia związki pomiędzy ideologiami liberalnymi i nacjonalistycznymi a europejskimi ruchami niepodległościowymi i zjednoczeniowymi, Wiosnę Ludów, zjednoczenie Włoch i Niemiec.

Zasady oceniania

1 pkt – za wyjaśnienie związku przyczynowo-skutkowego.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

W źródle 1. zostały przedstawione okoliczności wysłania tzw. depeszy emskiej, która stała się bezpośrednią przyczyną wybuchu wojny francusko-pruskiej w 1870 roku. Bismarck, dążąc do zakończenia procesu jednoczenia Niemiec, chciał sprowokować Francuzów, aby to oni wypowiedzieli wojnę Prusom (Francja była ostatnią przeszkodą na drodze do realizacji celu Bismarcka). Wojna zakończyła się klęską Francji, a Bismarck doprowadził do ogłoszenia Cesarstwa Niemieckiego w Wersalu.

Zadanie 17.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	IV. Wiek XIX. 6. Europa i świat w XIX w. Zdający: 1) charakteryzuje kierunki przemian społecznych i politycznych w państwach europejskich [...]. V. Wiek XX. 1. I wojna światowa i rewolucje w Rosji. Zdający: 2) przedstawia genezę i charakteryzuje przebieg rewolucji rosyjskich w 1917 r.

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: *Nie*

Przykładowe uzasadnienie: *Opis dotyczy tzw. krwawej niedzieli, która miała miejsce podczas rewolucji 1905 roku – informacje o Gaponie, petycji do cara. W drugim tekście jest informacja o abdykacji cara, która była następstwem rewolucji lutowej z 1917 roku.*

Zadanie 17.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	IV. Wiek XIX. 6. Europa i świat w XIX w. Zdający: 1) charakteryzuje kierunki przemian społecznych i politycznych w państwach europejskich [...]. V. Wiek XX. 1. I wojna światowa i rewolucje w Rosji. Zdający: 2) przedstawia genezę i charakteryzuje przebieg rewolucji rosyjskich w 1917 r.

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

państwa Ententy [Francję, Wielką Brytanię]

Zadanie 18. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	IV. Wiek XX. 4. Odbudowa niepodległości i życie polityczne II Rzeczypospolitej. Zdający: 1) opisuje proces kształtowania się terytorium II Rzeczypospolitej, w tym [...] wojnę polsko-bolszewicką.

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie prawidłowej nazwy.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Wojna polsko-bolszewicka [wojna 1920 roku, wojna polsko-sowiecka]

Zadanie 19. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	V. Wiek XX. 4. Odbudowa niepodległości i życie polityczne II Rzeczypospolitej. Zdający: 1) opisuje proces kształtowania się terytorium II Rzeczypospolitej, w tym [...] plebiscyty [...].

Zasady oceniania

2 pkt – za wyjaśnienie przesłania z odwołaniem do elementów graficznych i wydarzenia.

1 pkt – za wyjaśnienie przesłania z odwołaniem do elementów graficznych lub wydarzenia.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Plakat nawiązuje do plebiscytu na Górnym Śląsku. Przesłaniem plakatu jest zachęcenie mieszkańców Śląska do głosowania w plebiscycie za przynależnością do Polski. Niemcy są pokazane jako trup (aluzja do przegranej Niemiec w I wojnie światowej) zmuszający mieszkańców Śląska do niewolniczej pracy (wagon z węglem, szyb kopalni, kominy fabryk).

Zadanie 20. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	IV. Wiek XX. 3. Europa i świat między wojnami. Społeczeństwo, gospodarka, kultura. Zdający: 1) charakteryzuje życie gospodarcze okresu międzywojennego i wyjaśnia mechanizm wielkiego kryzysu gospodarczego oraz porównuje sposoby przezwyciężania jego skutków w Stanach Zjednoczonych i w Europie.

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie poprawnej nazwy wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Nazwa: wielki kryzys [wielka depresja]

Przykładowe uzasadnienie: Wykres pokazuje drastyczny spadek produkcji przemysłowej, głównie w USA i Niemczech między 1929 a 1932 rokiem. Kryzys został zapoczątkowany krachem na giełdzie w Nowym Jorku.

Zadanie 21.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	IV. Wiek XX. 2. Kryzys demokracji i systemy totalitarne. Zdający: 4) ocenia politykę świata zachodniego wobec totalitaryzmu nazistowskiego i komunizmu; wyjaśnia genezę II wojny światowej. 6. Europa i świat podczas II wojny światowej. Zdający: 1) opisuje główne etapy II wojny światowej i wskazuje przełomowe wydarzenia dla jej przebiegu; 2) wyjaśnia uwarunkowania współpracy niemiecko-radzieckiej w latach 1939–1941 [...].

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie poprawnej nazwy.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Pakt Ribbentrop-Mołotow

Zadanie 21.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	IV. Wiek XX. 6. Europa i świat podczas II wojny światowej. Zdający: 1) opisuje główne etapy II wojny światowej i wskazuje przełomowe wydarzenia dla jej przebiegu; 2) wyjaśnia uwarunkowania współpracy niemiecko-radzieckiej w latach 1939–1941 i jej konsekwencje dla państw i narodów Europy Środkowej.

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym dwa argumenty.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Nie

Przykładowe uzasadnienie:

- W tekście dokumentu jest mowa o granicy między ZSRR a Niemcami wzdłuż rzek San–Wisła–Narew, natomiast na mapie granica ta jest na Bugu.
- W dokumencie Litwa została uznana za niemiecką strefę wpływów, a mapa wskazuje na jej przynależność do ZSRR.

Zadanie 21.3. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	IV. Wiek XX. 6. Europa i świat podczas II wojny światowej. Zdający: 1) opisuje główne etapy II wojny światowej i wskazuje przełomowe wydarzenia dla jej przebiegu.

Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Zadanie 22.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	IV. Wiek XIX. 8. Okupacja niemiecka i radziecka na ziemiach polskich. Zdający: 4) opisuje organizację polskiego państwa podziemnego oraz różne formy ruchu oporu, ze szczególnym uwzględnieniem działalności Armii Krajowej. 5) wyjaśnia działania Stalina zmierzające do utworzenia komunistycznego ośrodka władzy w Polsce.

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Nie

Przykładowe uzasadnienie: „Wilk” to pseudonim okupacyjny gen. Aleksandra Krzyżanowskiego, dowódcy AK w okresie realizacji akcji „Burza” [„Ostra Brama”] w 1944. Ulotka sowiecka pochodzi z września 1939 roku, o czym świadczą informacje o przegranej wojnie, „ucieczce” władz polskich.

Zadanie 22.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	IV. Wiek XIX. 8. Okupacja niemiecka i radziecka na ziemiach polskich. Zdający: 4) opisuje organizację polskiego państwa podziemnego oraz różne formy ruchu oporu, ze szczególnym uwzględnieniem działalności Armii Krajowej; 5) wyjaśnia działania Stalina zmierzające do utworzenia komunistycznego ośrodka władzy w Polsce.

Zasady oceniania

1 pkt – za sformułowanie oceny wraz z uzasadnieniem

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Nie spełniły się. Gen. „Wilk” miał nadzieję, że Sowieci poszanują niezależność i niepodzielność państwa polskiego. Armia Czerwona koniunkturalnie podejmowała współpracę, by potem aresztować żołnierzy Armii Krajowej i przedstawicieli polskiego podziemia.

Zadanie 23. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	IV. Wiek XIX. 13. Polska w latach 1944–1948. Zdający: 2) charakteryzuje główne etapy przejmowania władzy przez komunistów w Polsce, z uwzględnieniem działań opozycji legalnej i podziemia antykomunistycznego; opisuje represje stosowane przez radziecki i polski aparat bezpieczeństwa.

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne wyjaśnienie z odwołaniem do wydarzenia.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Kontekstem dla powstania wiersza były sfalszowane przez komunistów [PPR, na którego czele stał Władysław Gomułka] wybory do Sejmu Ustawodawczego z 1947 roku. Partia Stanisława Mikołajczyka [PSL], mimo ogromnej popularności w społeczeństwie, odnotowała oficjalnie bardzo słaby wynik.

Zadanie 24.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].	IV. Wiek XIX. 9. Europa i świat w okresie rywalizacji ZSRR i Stanów Zjednoczonych. Zdający: 8) charakteryzuje przyczyny i skutki przełomowych konfliktów zimnej wojny: wojny koreańskiej, kryzysu kubańskiego, wojny w Wietnamie i wojny w Afganistanie.

Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

Zadanie 24.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	IV. Wiek XIX. 9. Europa i świat w okresie rywalizacji ZSRR i Stanów Zjednoczonych. Zdający: 8) charakteryzuje przyczyny i skutki przełomowych konfliktów zimnej wojny: wojny koreańskiej, kryzysu kubańskiego, wojny w Wietnamie i wojny w Afganistanie.

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: *Nie*

Przykładowe uzasadnienie: Mapa pokazuje działania zbrojne podczas wojny koreańskiej, natomiast wypowiedź Chruszczowa wskazuje na kryzys kubański, ponieważ mówi o zainstalowaniu rakiet i przygotowaniu ich do ataku na USA.

Zadanie 25. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	IV. Wiek XIX. 16. Polska w latach 1980-1989. Zdający: 1) wyjaśnia ideę Solidarności i jej wpływ na przemiany społeczno-polityczne w Polsce; 2) charakteryzuje państwo i społeczeństwo w czasie stanu wojennego oraz ocenia społeczno-gospodarcze i polityczne skutki stanu wojennego.

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie dwóch argumentów.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

- *Ulotka jest przykładem biernego oporu, ponieważ nawołuje to tego, by zapalać świece każdego 13 grudnia. Jest to nawiązanie do daty wprowadzenia stanu wojennego.*
- *Drut kolczasty zaciskający się wokół świecy oznacza próbę stłumienia oporu społeczeństwa, oznacza zniewolenie.*
- *Widoczny jest na ulotce skrót NZS, czyli Niezależnego Zrzeszenia Studentów.*

Zadanie 26. (0–12)

1. Scharakteryzuj przejawy i oceń konsekwencje romanizacji Europy.

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...] dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.	I. Starożytność. 3. Ekspansja w świecie [...] rzymskim. Zdający: 3) charakteryzuje ekspansję rzymską i wyjaśnia ideę imperium rzymskiego. 4. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający: 1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne w Rzymie republikańskim i w cesarstwie rzymskim; 2) opisuje zmiany w położeniu religii chrześcijańskiej w państwie rzymskim (od religii prześladowanej, poprzez tolerowaną, do panującej); 3) prezentuje przyczyny upadku państwa rzymskiego; 4) rozpoznaje dokonania kulturowe Rzymian w dziedzinie prawa, literatury, nauki, architektury i techniki; 5) identyfikuje dziedzictwo kultury rzymskiej w dorobku kulturowym Europy.

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: • w pełni przedstawił proces romanizacji Europy w omawianym okresie, ukazując różne aspekty tego zagadnienia (polityczne, społeczne i kulturowe), • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji (np. przedstawił politykę Rzymu wobec prowincji, ocenił skutki podbojów dla procesu romanizacji Europy, wskazał na znaczenie języka łacińskiego i prawa rzymskiego oraz procesu chrystianizacji), • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe (np. wpływ kultury rzymskiej na ludność prowincji, znaczenie chrześcijaństwa i wpływ Kościoła na romanizację Europy), • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii (np. przedstawił decyzje polityczne sprzyjające romanizacji, opisał skutki podbojów rzymskich dla procesu romanizacji Europy), • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe (np. wyjaśnił przyczyny romanizacji, wzrost znaczenia języka łacińskiego), • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym (np. przedstawił postępujący proces nadawania obywatelstwa rzymskiego), • podjął próbę formułowania wniosków, • podjął próbę oceny.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu (np. dekret cesarza Karakalli), • podjął próbę charakterystyki procesu romanizacji, • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych (np. wyjaśnił przyczyny przekształceń ustrojowych).
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.

2. Scharakteryzuj łaciński, bizantyjski i arabski krąg kulturowy we wczesnym średniowieczu (do X w.). W pracy wykorzystaj materiały źródłowe.

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...] dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.	II. Średniowiecze. 1. Bizancjum i Zachód a świat islamu. Zdający: 1) charakteryzuje kręgi kulturowe: łaciński, bizantyjski i arabski; 2) rozpoznaje najważniejsze osiągnięcia cywilizacji islamskiej w zakresie architektury, sztuki i nauki. 2. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający: 1) opisuje zasięg terytorialny, organizację władzy, gospodarkę i kulturę państwa Franków; 2) charakteryzuje i porównuje ideę cesarstwa karolińskiego z ideą cesarstwa Ottonów.

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: • scharakteryzował nowe kręgi kulturowe powstałe na gruzach cesarstwa rzymskiego w różnych aspektach (politycznym, społeczno-gospodarczym i kulturowym), • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji (np. dostrzegł najważniejsze cechy powstałych kręgów kulturowych i wskazał na ich wzajemne relacje), • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe (np. wyjaśnił zmiany zachodzące w różnych rejonach dawnego cesarstwa rzymskiego i ich konsekwencje), • trafnie i w pełni wykorzystał materiał źródłowy, • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
-------------------------	---

Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: - dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii (np. przyjęcie chrztu przez Chlodwiga I, bitwa pod Poitiers w 732 r.), - w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe (np. przedstawił znaczenie chrześcijaństwa i papiestwa dla kształtujących się państw narodowych), - przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym (np. ukazał ekspansję Arabów, zmieniającą się pozycję Bizancjum, proces kształtowania się państw), - w większości wykorzystał materiał źródłowy, - podjął próbę formułowania wniosków, - podjął próbę oceny.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: - przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu (np. rządy Justyniana I Wielkiego, 622 r – narodziny islamu, kształtowanie się państwa Franków), - podjął próbę charakterystyki trzech kręgów kulturowych, - podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, - podjął próbę wykorzystania załączonych materiałów źródłowych i przywołania ich w tekście pracy, - podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych (np. wyjaśnił skutki podbojów arabskich).
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: - w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, - podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, - poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni, - podjął nieudolną próbę wykorzystania materiałów źródłowych.

3. Scharakteryzuj i oceń dzieło Sejmu Wielkiego.

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej i dziejów ojczystych dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu	III. Dzieje nowożytne. 6. Rzeczpospolita w XVIII w. Reformy oświeceniowe i rozbiory. Zdający: 1) charakteryzuje politykę Rosji, Prus i Austrii wobec Rzeczypospolitej i wskazuje przejawy osłabienia suwerenności państwa polskiego; 2) charakteryzuje działania zmierzające do naprawy Rzeczypospolitej i walkę zbrojną o utrzymanie niepodległości w drugiej połowie XVIII w.;

historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.	3) charakteryzuje i ocenia dzieło Sejmu Wielkiego, odwołując się do tekstu Konstytucji 3 maja; 4) wyjaśnia specyfikę polskiego oświecenia; opisuje i wyjaśnia uwarunkowania wewnętrzne i międzynarodowe kolejnych rozbiorów Polski, a także analizuje zmiany granic; 5) ocenia dorobek kulturowy okresu stanisławowskiego z uwzględnieniem reformy szkolnictwa.
--	--

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty (ustrojowy, społeczno-gospodarczy i kulturowy), • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji, • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe (np. wyjaśnił wpływ idei oświeceniowych na dzieło reformatorskie Sejmu Wielkiego), • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii (np. likwidacja liberum veto, wprowadzenie zasady dziedziczności tronu), • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe (np. dostrzegł napięcie między obrońcami tradycji sarmackiej a próbami reform oświeceniowych), • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym (np. przedstawił kolejne próby reform Rzeczypospolitej w duchu oświecenia), • podjął próbę formułowania wniosków, • podjął próbę oceny.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu (np. uchwalenie Konstytucji 3 maja), • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych (np. wyjaśnił wpływ zagrożenia utraty niepodległości na reformy ustrojowe w Rzeczypospolitej w XVIII wieku).
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.

4. Scharakteryzuj genezę oraz społeczno-gospodarcze skutki europejskiego kolonializmu w XIX wieku. W pracy wykorzystaj materiały źródłowe.

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...] dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.	IV. XIX wiek. 6. Europa i świat w XIX w. Zdający: 1) charakteryzuje kierunki przemian społecznych i politycznych w państwach europejskich oraz w Stanach Zjednoczonych; 2) analizuje polityczne, gospodarcze i społeczne przyczyny oraz następstwa podbojów kolonialnych państw europejskich w Azji i Afryce.

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty, • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji, charakteryzując przyczyny kolonializmu europejskiego, • trafnie i w pełni wykorzystał materiał źródłowy, • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe (np. wyjaśnił wpływ przemian gospodarczych i społecznych na rozwój polityki kolonizacyjnej w różnych regionach świata), • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
-------------------------	---

Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: - dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii (np. ocenił podobieństwa i różnice, które motywowały państwa europejskie do prowadzenia polityki kolonialnej w różnych częściach świata), - w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe, - przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, - w większości wykorzystał materiał źródłowy, - podjął próbę formułowania wniosków, - podjął próbę oceny.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: - przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu (np. ogólnie scharakteryzował społeczne i gospodarcze przyczyny kolonializmu brytyjskiego), - podjął próbę uporządkowania podanej faktografii celem wskazania źródeł kolonializmu europejskiego, - podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych, - podjął próbę wykorzystania załączonych materiałów źródłowych i przywołania ich w tekście pracy.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: - w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, - podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, - poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni, - podjął nieudolną próbę wykorzystania materiałów źródłowych.

5. Porównaj genezę, przebieg i skutki protestów społecznych w Polsce w roku 1956 i w roku 1968.

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej i dziejów ojczystych dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.	V. XX wiek. 15. Polska w latach 1956–1980. Zdający: 1) charakteryzuje i porównuje etapy: 1956–1970 i 1970–1980; 2) wyjaśnia przyczyny kryzysów społeczno-politycznych: 1968 r., 1970 r., 1976 r. i 1980 r.; 3) charakteryzuje działalność opozycji w PRL-u; 4) charakteryzuje relacje państwo-Kościół i ocenia rolę Kościoła w życiu społecznym; 5) charakteryzuje kulturę i życie codzienne w Polsce Ludowej. 11. Polska w systemie komunistycznym. Zdający: 14) porównuje przyczyny i skutki kryzysów: 1956 r., 1968 r., 1970 r. i 1976 r. (P)

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: • wyjaśnił złożoność sytuacji społecznej w latach 1956-1968, ukazując różne aspekty (polityczny, społeczno-gospodarczy i kulturowy), • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji, • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, • sformułował wnioski i ocenę przyjmowanych przez władze polskie rozwiązań problemów społecznych oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii (przedstawił konkretne działania służące np. rozwiązywaniu problemów społecznych i kryzysów społeczno-gospodarczych), • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe (np. ukazał wpływ stalinizmu, polityki W. Gomułki na sytuację w Polsce) • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, • podjął próbę formułowania wniosków, • podjął próbę oceny przyjmowanych przez władze polskie rozwiązań problemów społecznych.

Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych (np. dostrzegł przyczyny obu kryzysów i ich odmienny przebieg).
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.